

Kort be stek

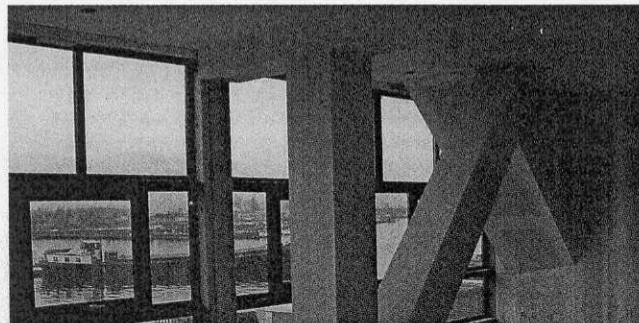
Het nieuwste project van MVRDV, de Woonsilo op de kop van de Silodam in het IJ, paart decadentie aan onversneden cynisme. Decadent is de wijze waarop de peperdure appartementen wilens en wetens zijn voorzien van een 'poverty-look', die naadloos aansluit bij de voorkeur van veel welgestelde trendsetters voor de morsige 'authentieke' schoonheid van de dagelijkse leefwereld der minderbedeelden.

In een wel heel letterlijke verwijzing naar het beeld van gestapelde zeecontainers op een havenkade, bekleedde MVRDV de gevels met een bonte verzameling van de meest armoedige (golf)plaatmaterialen en idem dito kozijnen. Het labyrinthische stelsel van grotendeels inpandige gangen en trappen zonder daglicht heeft het afwerkingsniveau van een studentenflat. Gemeenschappelijke binnenstraten met wanden van kaal beton en oogverblindende tl-lampen aan de gipsplafonds zijn met

typische MVRDV-ironie 'opge-luxed' door middel van synthetische vloerbedekking in dezelfde knalkleur als de op de plafonds en wanden gesmeerde latex. Cynisch is vooral de wijze waarop onopgeloste problemen worden gepresenteerd als onderdeel van een grensverleggende no-

nonsense architectuurbenadering. Hierbij moet je onder meer denken aan de eenzijdige bezonning van de rug-aan-rug-appartementen, badkamerramen met helder glas aan een binnenstraat, pontificaal voor het raam van de benedenburen geplaatste buitentrappen (buitengalerij), en grote

meer dan verdiepingshoge vakwerkliggers aan de binnenzijde van de glazen woonkamerpuien. En dan hebben we het nog niet over onze uitgesproken burgerlijke bedenkingen met betrekking tot het schoonhouden van het gangtapijt of het ontbreken van een glazenwasinstallatie. De Villa VPRO heeft zijn gebruikers weliswaar tot wanhoop gedreven, maar het valt niet te ontkennen dat de MVRDV'ers zich bij hun eerste ontwerp buitengewoon hebben ingespannen om er een, in alle opzichten, succesvol gebouw van te maken. Bij het Nederlandse paviljoen op de Expo in Hannover en de beruchte oranje woondoos op een Amsterdams binnenterrein en de gevelloze kapwoningen in Ipenburg, waren de goede bedoelingen al twijfelachtiger. De Woonsilo bevestigt echter definitief het vermoeden dat voor MVRDV de kijkcijfers van de gebouwen belangrijker zijn dan de gebruiks-waarde.

Zorgvuldig gestileerde fotoreportages van de Woonsilo zullen binnenkort ongetwijfeld talloze architectuur- en designbladen opsieren. Veel boeiender lijkt mij een (bij voorkeur door rancuneuze VPRO'ers te maken) tv-documentaire over het toekomstige dagelijks leven in de yuppensilo waar, naar verluidt, onbedoeld ook veel gezinnen met kinderen hun intrek zullen nemen. Naast 145 dure koopappartementen bevat MVRDV's cynische variant op Le Corbusiers Unité d'Habitation in Marseille uit 1952 ook vijftien sociale huurwoningen, bedrijfs- en publieksruimten (restaurant) en een kleine, onder het 'brugdeel' van het gebouw gesitueerde, jachthaven. Het enige positieve dat je over het geheel kunt melden is het fabuleuze uitzicht over het water. Maar daar kon zelfs MVRDV weinig aan bederven. Egbert Koster

boven MVRDV bekleedde de gevels met een bonte verzameling van de meest armoedige (golf)plaatmaterialen en idem dito kozijnen

midden Een van de felgekleurde gangen

onder Onopgeloste problemen worden gepresenteerd als onderdeel van een grens-

Archi Trash

Ik bezocht het jongste starmaker-project de Woonsilo van MVRDV aan het IJ. 157 koopwoningen op de Silodam met een spectaculaire zicht op het IJ. De open dag was een mistroostige bijeenkomst. Buiten miezerde het en in de onaffe foyer verzamelde 'tout' bouwend en ontwerpend Amsterdam zich om dit project te bespreken. De rechthoekige doos, naar willekeur beplakt met een keur aan gevelpuien, deed denken aan het jaren zeventig project van Lucien Kroll in Louvain La Neuve: studentenwoningen waarvan de gevel met standaardpuivullingen anarchistisch was bewerkt.

Copy-paste dus van MVRDV, maar dan wel in het topsegment van de woningmarkt. € 3175 tot € 4085 per m² (in de doorverkoop) deden de appartementen. 'Geen geld, geen detail' was ooit de verklaring van Koolhaas bij het Danstheater in Den Haag: 'Wel geld, maar lekker geen detail', lijken de Koolhaas epigonen van MVRDV te praktiseren. De Woonsilo van MVRDV presenteert zich als Archi Trash: niets is mooi, alles is geplakt, kris kras door elkaar gebruikte materialen, heftige kleuren en dus snel slijtende architectuur. Dit gebouw haalt de tienjarige garantietermijn niet. We wensen zowel de aannemer als de administrateur van de VVE veel succes met de afhandeling van de onvermijdelijke bouwrellende.

Kees Rijnboutt liep te somberen. Zijn - met de woonsilo vergelijkbare - middengangprojecten Hoptille en Lelystad waren geflopt. De bewoners lieten hun hond op de middengang uit. Nee, dan liever koopwoningen met een eigen nachtportier: dat zou wel goed komen. Opdrachtgever Han Michel van corporatieontwikkelaar De Principaal was ook bezorgd. Veel woningen zijn door speculanten gekocht met het doel snel winst te maken bij oplevering. Hij signaleerde een groep speculanten die telkens dat trucje bij zijn projecten uithaalt. Schattenderwijs is dertig procent van de Woonsilowoningen op die wijze gefinancierd.

'Maatschappelijk ondernemen' noemt Aedes-voorzitter Van Leeuwen de koopwoningenavonturen van corporaties. Service aan speculanten zou je op grond van de Woonsilo eerder denken. De gevelopbouw bleef fascineren: zeker toen ontwerper Jacob van Rijs toelichtte dat een glazenwasinstallatie ontbrak: dat moeten de bewoners zelf oplossen. Met middengang en ontbrekend zeembalkon een onmogelijke opgave.

Op de terugweg reed ik nog even langs een oud project van Lucien Lafour, na tien jaar staat het er nog steeds perfect bij. Geen waterstrepen, geen detail waar je na al die jaren alsnog twijfels bij hebt. Dat zal op de Silodam anders uitpakken, maar gelukkig laat het project zich alleen van verre afstand beoordelen. En dan valt die Archi Trash niet zo op.

René Strijland

'Een bepaalde vorm van aanstellerij is moeilijker geworden.'

Rem Koolhaas over hoogbouw na 11 september in de actualiteitenrubriek *Nova*

'Mijn probleem is dat kunstenaars architecten willen zijn en andersom. Architectuur gaat tegenwoordig alleen nog over effect. Koolhaas steelt van iedereen en vermeldt het niet. Hij is een kapitalistische decorateur die uitsluitend uit is op macht. Hetzelfde geldt trouwens voor het Nederlandse paviljoen van MVRDV op de wereldtentoonstelling in Hamburg; pure kapitalistische propaganda. Nee, ik ben geen grote fan van hedendaagse architecten. De meesten zijn fascistische dingen doen: hun handelsmerk zetten. Stadsbesturen zijn daar blij mee, want ze hebben geen verstand van architectuur en ze willen graag een handelsmerk.'

Kunstenaar Dan Graham in *NRC Handelsblad*

Koolhaas: 'Great leap forward gaat over de Parel-rivier-delta, een deel van China dat sneller groeit dan de rest van het land. Het laat in deze context ook een ongelooflijk initiatief in planning en non-planning zien. Dat er op geen enkele manier gesuggereerd of gepretendeerd wordt dat ze de dingen sturen, maar dat er juist helemaal niets van bovenaf gestuurd wordt. Maar misschien is dat niet sturen juist de slimste oplossing van allemaal. Dus het gaat ook om het samengaan van communisme en markteconomie. [...] In feite draait het boek om onze pogingen tot een herdefiniëring te komen van een aantal termen, zodat we in staat gesteld worden met nieuwe bewoordingen te praten over wat het leven in een stad betekent. Want op dit moment hebben we daar alleen nog maar woorden voor die dermate achterhaald zijn of die een dermate inherent waardesysteem impliceren, dat je er alleen maar helemaal depressief van kunt worden.'

Eno: 'Is corruptie een van die woorden?'

Koolhaas: 'Ja zeker. Corruptie is tegenwoordig dus eigenlijk een gepatenteerd woord, een vlag die alle verschuivingen tussen voorschriften en werkelijkheid dekt... Met die woorden wordt het mogelijk een plausibele verklaring voor die dingen te geven, en ook om het proces een veel rationeler tintje te geven dan anders mogelijk zou zijn.'

Rem Koolhaas in gesprek met muzikant/producer Brian Eno in het door Anton Corbiin gemaakte